

Tom I

Spis treści tomu 1

Część I – WPROWADZENIE DO NEUROLOGII

1. Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego – *Janusz Moryś*

Układ ruchu

Układ piramidowy

Jądra podstawy i tzw. układ pozapiramidowy

Układ czucia

Układ wzroku

Ośrodki ruchowe gałek ocznych

Układ słuchu i równowagi

Układ słuchu

Układ równowagi

Układ limbiczny

2. Badanie neurologiczne - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Ogólna ocena zachowania się pacjenta, wyglądu i sposobu poruszania

Wywiad chorobowy - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Aktualne dolegliwości

Przebyte choroby

Wywiad środowiskowy

Wywiad rodzinny

Wywiad od rodziny i opiekunów

Podsumowanie wywiadu

Badanie przedmiotowe - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie nerwów czaszkowych - *Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski*

Nerw I - nerw węchowy

Nerw II - nerw wzrokowy

Nerwy III, IV i VI - nerwy gałkoruchowe

Nerw III - nerw okoruchowy

Nerw IV - nerw błotkowy

Nerw VI - nerw odwodzący

Nerw V - nerw trójdzielny

Nerw VII - nerw twarzowy

Nerw VIII - nerw przedsionkowo-ślimakowy

Nerw IX – nerw językowo-gardłowy i nerw X – nerw błędny

Nerw XI - nerw dodatkowy

Nerw XII - nerw podjęzykowy

Badanie układu ruchu

Oglądanie - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie napięcia mięśniowego - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie siły mięśniowej - *Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski*

Ocena siły mięśniowej - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie odruchów - *Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski*

Badanie odruchów ścięgniastych w kończynach górnych

Badanie odruchów ścięgniastych w kończynach dolnych

Skurcze kloniczne

Odruchy powierzchniowe

Badanie czucia - *Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski,*

Badanie czucia powierzchniowego

Badanie czucia powierzchniowego na tułowi

Badanie czucia powierzchniowego na kończynach górnych

Badanie czucia powierzchniowego na kończynach dolnych

Badanie czucia proprioceptywnego: ułożenia i wibracji

Objawy patologiczne - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie zborności ruchów - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie kręgosłupa - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie chodu - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Zaburzenia chodu

Chód nieprawidłowy o charakterze asymetrycznym

Chód nieprawidłowy o charakterze symetrycznym na szerokiej podstawie

Chód nieprawidłowy o charakterze symetrycznym

Badanie objawów oponowych - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie objawów korzeniowych - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie czynności autonomicznego układu nerwowego - *Adam Niezgoda, Radosław Kaźmierski*

Zmienność zatokowa

Zaburzenia wydzielania potu

Schemat badania neurologicznego - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Badanie chorego z zaburzeniami świadomości oraz chorego nieprzytomnego - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

Skale kliniczne w neurologii - *Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda*

3. Zespoły objawowe w neurologii - Sławomir Michalak, Jan P. Mejnartowicz

Zaburzenia świadomości - *Sławomir Michalak*

Jakościowe zaburzenia świadomości

Ilościowe zaburzenia świadomości

Zespoły i objawy neuropsychologiczne - *Sławomir Michalak*

Zespół oponowy - *Sławomir Michalak*

Zaburzenia widzenia, spojrzenia, źreniczne i gałkoruchowe - *Sławomir Michalak*

Niedowidzenie

Zaburzenia żreniczne

Zaburzenia ruchomości gałek ocznych

Zaburzenia spojrzenia skojarzonego

Opadanie powiek

Zespoły nerwów czaszkowych - *Sławomir Michałak*

Zespoły uszkodzenia płatów półkul mózgu - *Sławomir Michałak*

Zaburzenia siły mięśniowej – *Jan P. Mejnartowicz*

Zespół górnego neuronu ruchowego

Uszkodzenie półkulowe

Uszkodzenie pnia mózgu

Uszkodzenie rdzenia kręgowego

Zespół dolnego neuronu ruchowego

Zespoły korzeniowe

Uszkodzenia splotów

Uszkodzenie nerwów obwodowych

Zaburzenia złącza nerwowo-mięśniowego

Miopatie

Zaburzenia czucia – *Jan P. Mejnartowicz*

Uszkodzenie nerwów obwodowych

Uszkodzenie korzeni i splotów

Uszkodzenie rdzenia kręgowego

Uszkodzenie pnia mózgu

Uszkodzenie wzgórza

Uszkodzenie kory mózgu

Zaburzenia koordynacji i zawroty głowy – *Jan P. Mejnartowicz*

Niezborność

Ataksja mózdkowa

Ataksja czuciowa

Zawroty głowy

Zaburzenia ruchowe i ruchy mimowolne – *Jan P. Mejnartowicz*

Drżenie

Pląsawica

Zaburzenia związane z uszkodzeniem jądra niskowzgórzowego (Luysa)

Hemibalizm

Dystonia

Atetoza

Mioklonie

Tiki

Zaburzenia czynności pęcherza moczowego i zaburzenia oddechu – *Jan P. Mejnartowicz*

Zaburzenia czynności pęcherza moczowego

Zaburzenia oddechu

4. Badania laboratoryjne w chorobach układu nerwowego – *Sławomir Michalak, Radosław Kaźmierski, Adam Niezgoda, Mikołaj Pawlak, Jan P. Mejnartowicz*

Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego – *Sławomir Michalak*

Nakłucie lędźwiowe

Różnicowanie przypadkowego skrwawienia płynu mózgowo-rdzeniowego od krwotoku podpajęczynówkowego

Podstawowe badania płynu mózgowo-rdzeniowego

Biochemiczne badania płynu mózgowo-rdzeniowego

Immunologiczne badania płynu mózgowo-rdzeniowego

Identyfikacja drobnoustrojów metodą polimerazowej reakcji łańcuchowej

Biochemiczne różnicowanie płynu mózgowo-rdzeniowego i wydzieliny z nosa

Znaczenie podstawowych badań hematologicznych w chorobach układu nerwowego – *Sławomir Michalak*

Znaczenie badania moczu w chorobach układu nerwowego – *Sławomir Michalak*

Badania biochemiczne w chorobach układu nerwowego – *Sławomir Michalak*

Badania układu krzepnięcia – *Sławomir Michalak*

Badania w zakresie układu wydzielania wewnętrznego – *Sławomir Michalak*

Badania laboratoryjne (biochemiczne) przydatne w podstawowej diagnostyce chorób mięśni – *Sławomir Michalak*

Badania immunologiczne w chorobach układu nerwowego – *Sławomir Michalak*

Diagnostyka neurogenetyczna – *Jan P. Mejnartowicz*

Diagnostyka genetyczna

Zastosowanie badań genetycznych

Badania cytogenetyczne

Genetyczne badania molekularne

Diagnostyka bezpośrednia (testy DNA)

Diagnostyka pośrednia (analiza sprzężeń)

Trudności związane z interpretacją wyników badań genetycznych

Typy dziedziczenia

Dziedziczenie autosomalne dominujące

Dziedziczenie autosomalne recesywne

Dziedziczenie sprzężone z chromosomem X

Dziedziczenie wieloczynnikowe

Dziedziczenie mitochondrialne

Poradnictwo genetyczne

Badania neurogenetyczne (przykłady)

Choroba Wilsona (MIM 277900)

Choroba Parkinsona

Badania elektrofizjologiczne w praktyce neurologicznej – *Adam Niezgoda*

Elektroencefalografia (EEG)

Przewodzenie ruchowe (czynność włókien ruchowych)

Przewodzenie czuciowe (czynność włókien czuciowych)

Przewodzenie w odcinkach proksymalnych

Elektromiografia (EMG)

EMG z użyciem igły

EMG pojedynczego włókna

Badanie złącza nerwowo-mięśniowego

Elektroencefalografia (EEG)

Podstawowe rytmy elektroencefalograficzne

Potencjały wywołane

Wzrokowe potencjały wywołane (WPW) – potencjały odpowiedzi korowej na bodźce wzrokowe

Słuchowe potencjały wywołane – potencjały odpowiedzi korowej i pnia mózgu na bodźce słuchowe

Somatosensoryczne potencjały wywołane – potencjały rdzenia kręgowego, pnia mózgu oraz kory mózgu w odpowiedzi na stymulację czuciowych nerwów obwodowych (np. pośrodkowego czy piszczelowego)

Ruchowe potencjały wywołane

Potencjały wywołane związane z wydarzeniem poznawczym

Badania ultrasonograficzne w neurologii (neurosonologia) – *Radosław Kaźmierski*

Badanie ultrasonograficzne tętnic szyjnych

Ocena struktur (morfologii) ścian tętnic szyjnych

Pomiar grubości kompleksu intima-media

Grubość kompleksu intima-media i obecność blaszek miażdżycowych koreluje z występowaniem czynników ryzyka miażdżycy

Zmiany w obrębie ściany naczyniowej tętnic szyjnych a ryzyko udaru niedokrwienego mózgu

Blaszki miażdżycowe

Ocena morfologii ściany naczyniowej a profilaktyka i leczenie zmian miażdżycowych

Badanie spektrum przepływu krwi

Badania czynnościowe

Badanie tętnic kręgowych

Przezczaszkowa ultrasonografia dopplerowska

Konwencjonalna metoda dopplerowska

Przezczaszkowa ultrasonografia dopplerowska z obrazowaniem przepływu w kolorze

Techniki neuroobrazowe w diagnostyce neurologicznej – *Mikołaj Pawlak*

Pourazowe stłuczenie mózgu

Obrazowanie naczyń szyjnych i mózgowych

Obrazowanie perfuzji tkankowej

Obrazowanie metaboliczne

Zastosowanie środków kontrastowych

Zaawansowane techniki obrazowania strukturalnego i czynnościowego mózgu

5. Wprowadzenie do neuropatologii – *Wielisław Papierz, Paweł P. Liberski*

Badanie pośmiertne mózgowia i rdzenia kręgowego (technika sekcji stosowana w neuropatologii)

Wybrane techniki neuropatologiczne

Wybrane kategorie zmian neuropatologicznych

6. Badanie neuropsychologiczne i jego rola w procesie diagnostycznym w neurologii - *Tomasz Sobów*

Badanie neuropsychologiczne - ogólne zasady i zastosowania

Typowe zastosowania badania neuropsychologicznego (oceny psychometrycznej) w neurologii

Przesiewowe metody oceny funkcji poznawczych

Czynniki swoiste dla pacjenta. Normy a interpretacja wyników badania neuropsychologicznego

Znaczenie diagnostyki neuropsychologicznej w neurologicznej praktyce klinicznej